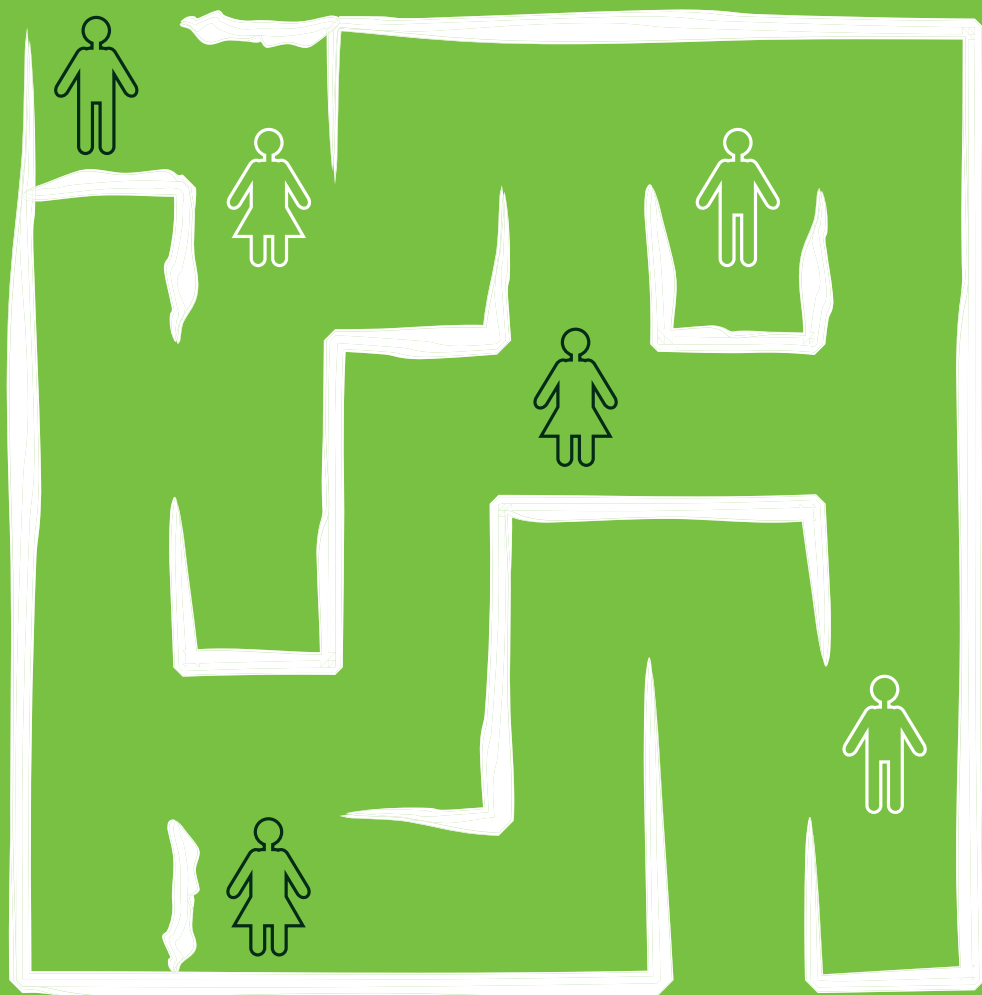

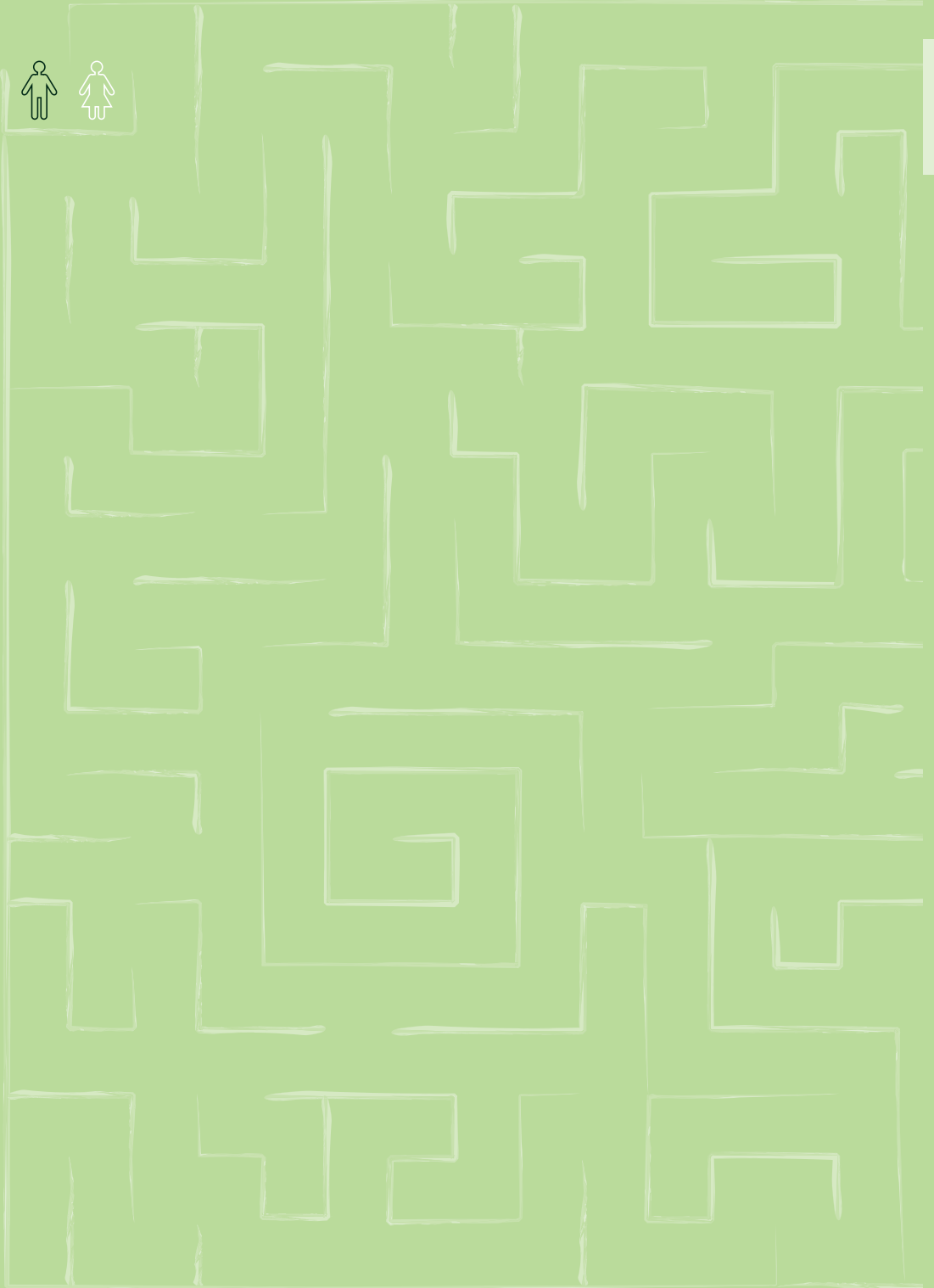
CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

10è aniversari octubre 1997 - octubre 2007. Edició revisada

FEDERACIÓ CATALANAD'ONG
PER AL DESENVOLUPAMENT

SUMARI

EL CODI ÈTIC I DE CONDUCTA DE LA FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

CONSIDERACIONS INICIALS		5
01	IDENTITAT DE LES ONGD	7
01	El concepte d'ONGD: definició	
02	Consens bàsic sobre desenvolupament i cooperació: els objectius i instruments de les ONGD	
03	Camps d'activitat	
02	CRITERIS GENERALS D'ACTUACIÓ DE LES ONGD	13
01	Relació amb les organitzacions i contraparts del Sud	
02	Relació amb les administracions públiques	
03	Relació amb la societat del Nord i els seus agents	
04	Relació i coordinació entre les ONGD	
03	CRITERIS GENERALS D'ORGANITZACIÓ DE LES ONGD	17
01	La captació i la utilització de recursos econòmics	
04	PAUTES COMUNICATIVES, PUBLICITAT I ÚS D'IMATGES	19
05	DIFUSIÓ, APLICACIÓ I COMPLIMENT DEL CODI	21
01	Difusió	
02	Aplicació	
03	Compliment	
ANNEX 1		24
ANNEX 2		25

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

Aprovat per l'Assemblea General, el 26 de juny de 1997.
Incorporat com a deure de les entitats federades
mitjançant aprovació d'esmena als Estatuts per
l'Assemblea General de 15 d'octubre de 1997.

El Codi ètic i de conducta de les ONGD catalanes va
ser el primer aprovat a l'Estat espanyol.

CONSIDERACIONS INICIALS

El Codi ètic i de conducta va ser aprovat per l'Assemblea General el 26 de juny de 1997.

El Codi ètic i de conducta és d'obligat compliment des del 15 d'octubre de 1997, data en què l'Assemblea General va aprovar una esmena a l'actual article 9.1 dels Estatuts de la FCONGD que va fer-ho possible. Donat que els Estatuts són jurídicament rellevants, aquesta esmena dota també de força jurídica el Codi ètic i de conducta. Des de llavors, els textos dels Estatuts i del Codi ètic estan íntimament relacionats i els canvis o modificacions en un, suposen canvis o modificacions en l'altre.

El 26 de febrer de 2002, l'Assemblea de la FCONGD va aprovar una nova modificació d'articles dels Estatuts. Entre els canvis introduïts es troba la incorporació dels articles 27, 28 i 29, Capítol III, del Títol III, referents a la Comissió de Codi Ètic.

A l'Assemblea General de 30 de març de 2004, es van aprovar interpretacions dels Estatuts que afecten qüestions relacionades amb la independència i la transparència de les ONGD. Aquestes interpretacions afecten la identitat i els criteris d'actuació i organització de les ONGD, raó per la qual el text remet als annexos explicatius corresponents.

El 21 de juny de 2005, l'Assemblea General va aprovar canvis en els articles 27, 28 i 29 que afecten la Comissió de Codi Ètic pel que fa al nombre, les característiques i el temps de renovació dels seus membres, respecte a la seva organització i funcions. El text incorpora el nou redactat.

01 IDENTITAT DE LES ONGD

Un dels aspectes claus i una de les forces de les ONGD és la seva diversitat i pluralitat, en permetre reflectir i representar múltiples dimensions de la societat. Aquesta diversitat, una riquesa a preservar, no impedeix, però, establir un seguit de trets comuns que permeti saber què caracteritza una ONGD, allò què és i, alhora, el que permet diferenciar-la clarament d'altres associacions o iniciatives.

01 El concepte d'ONGD: definició

Les ONG formen part, sense esgotar-lo, del fenomen associatiu voluntari de la societat civil.

Les ONGD es caracteritzen per:

1. Disposar d'un **grau mínim d'estructura o organització estable**: no és ni mera acció social organitzada (campanya) ni una simple activitat espontània. Cal, en aquest sentit, disposar de personalitat jurídica i capacitat legal d'actuació.
2. **No perseguir afany de lucre**. Això impossibilita la recerca de beneficis en favor dels seus associats o l'apropiació privada del seu patrimoni, bé individualment, bé col·lectivament. Per tant, els beneficis que es puguin generar dels seus programes o actuacions han de revertir en la població objecte dels esmentats programes o en objectius

establerts als seus estatuts i al seu ideari.

3. Disposar d'un cert grau de **suport públic i presència social**, directe o indirecte, de les societats i persones on estan establertes i treballen.
4. El **caràcter voluntari o motivacional del seus recursos bàsics** (humans i materials), recursos que provenen de la solidaritat, i/o de donacions privades/públiques en diners, productes, serveis o treball.
5. **La seva independència**, és a dir, l'autonomia institucional i decisòria de qualsevol instància governamental o intergovernamental. Això implica que ni poden sorgir a instància de governs (autonòmics, locals o estatals) o d'organitzacions intergovernamentals, ni defensar els seus interessos, ni han de tenir cap tipus de control o dependència orgànica o organitzativa d'instàncies públiques. Tampoc no poden dependre formalment de cap partit o organització política, ni tenir representants d'administracions públiques als seus òrgans de govern. Així doncs, es pot parlar del seu **caràcter apartidista, que no apolític**.

Si s'han creat a partir de l'impuls d'una altra organització, han d'estar legalment diferenciades, tenir garantia plena

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

de disseny independent dels seus objectius i estratègies, capacitat d'elecció autònoma de llurs contraparts i de definir per elles mateixes la seva organització interna. És convenient que, en aquest cas, s'expliciti públicament el lligam amb aquestes institucions (socials, polítiques o religioses). Quan formen part d'una organització d'àmbit territorial més gran (espanyol, internacional...), la secció o entitat territorial catalana ha de posseir autonomia i capacitat de decisió pròpia en relació amb les oficines centrals en allò que faci referència als temes que corresponen a la seva àrea de presència territorial.¹

6. Disposar de **mecanismes transparents i participatius** per constituir els seus òrgans de govern.
7. Estar **obertes a l'escrutini i debat públics** sobre la seva política, pràctiques i pressupostos. Cal, doncs, que emetin documentació pública, quantitativa i qualitativa, i que facilitin la transparència i el control extern de les seves activitats i recursos.²
8. La seva **voluntat d'actuar com a agents de canvi social**; contribuir a transfor-

mar la societat, amb el foment de les innovacions, particularment unes relacions Nord-Sud més justes i equitatives; i lluitar contra la pobresa i contra les causes que perpetuen unes relacions Nord-Sud espremedores i injustes.

9. **Estar basades i articulades entorn a uns fins de solidaritat internacional i desenvolupament.** Per tant, un dels principals objectius de les ONGD ha de ser contribuir a reforçar i fer més visible un moviment mundial de crítica i oposició a un sistema de relacions internacionals que produeix iniquitat i desigualtats socials i econòmiques creixents entre el centre i la perifèria, entre la riquesa de recursos i la pobresa de drets.
10. **Actuar per tal de superar aquesta situació**, mitjançant una pràctica coherent de les diverses modalitats de la cooperació per al desenvolupament als seus diversos camps d'actuació.

Això ens porta a definir-ne els objectius i els instruments.

¹ Per a més informació sobre aquest punt consulteu l'annex 1.

² Per a més informació sobre aquest punt consulteu l'annex 2.

02 Consens bàsic sobre desenvolupament i cooperació: els objectius i instruments de les ONGD

L'objectiu bàsic del treball de les ONGD no és la cooperació en ella mateixa, un simple instrument, sinó contribuir a la satisfacció equitativa de les necessitats bàsiques de tots els éssers humans al Nord i al Sud, a la dignificació de la vida de les persones mitjançant processos decidits de forma participativa i sense imposicions. Això resulta impossible sense canviar els actuals models de propietat privada, producció, distribució i consum.

No resulta possible definir el desenvolupament de manera absoluta i unívoca, atès que n'hi ha diversos models i és un concepte dinàmic. Tanmateix, l'ideal de desenvolupament pel que lluiten les ONGD pot caracteritzar-se per:

1. Concebre's de manera **dinàmica i plural**, com un procés que forma part del canvi social, és a dir, de la millora sensible de la qualitat de vida d'una població.
2. **Allunyar-se de les concepcions imitatives i reduccionistes**, que l'identifiquen amb simple creixement econòmic fet a la manera d'Occident.
3. Atorgar la primera i principal **responsabilitat de tot procés de desenvolupament a la pròpia societat a qui concerneix**, tant en la seva concepció com en el seu disseny i execució.

Qualsevol intervenció externa ha de partir, doncs, del respecte al principi que acabem d'esmentar, per tal de garantir que no obstaculitzi el desenvolupament endogen arrelat al context social i cultural autòcton.
4. **Centrar-se en els individus i en les comunitats** en què s'insereixen. Individs i comunitats haurien d'actuar lliurement, amb personalitat pròpia i d'acord amb el seu criteri i conviccions.
5. **Promoure el desenvolupament humà integral**, amb els seus components socials, de gènere, culturals, econòmics, ecològics i personals.
6. Perseguir **canvis i transformacions** a mig i llarg termini, que, un cop assolits, siguin **autosustentables**. Això implica que el suport i les actuacions de les ONGD del Nord han de ser coherents amb aquesta idea.
7. Establir **prioritats i actuacions de discriminació positiva** envers determinats grups o persones especialment discriminats o desfavorits, tot i que

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

els destinataris del desenvolupament són tots els éssers humans.

En síntesi, el procés de desenvolupament s'entén com el conjunt d'activitats adreçades, al Nord i al Sud, a intentar assegurar:

- A) Prou riquesa global per garantir-ne, mitjançant una distribució basada en la justícia, l'equitat i la solidaritat, la satisfacció de les necessitats materials bàsiques de totes les persones.
- B) La preservació de la biodiversitat en l'àmbit planetari com a garantia d'un rigorós procés de desenvolupament mundial.
- C) El perfeccionament del control dels diversos nivells i instàncies del poder per part de la societat civil, amb la finalitat d'aconseguir el ple exercici de les llibertats individuals i col·lectives.
- D) La preservació i, si s'escau, l'adequació dels valors culturals per tal de permetre una relació harmònica dels éssers humans amb el seu entorn.
- E) La capacitat dels individus de tenir una vida que considerin plena i equilibrada.

Pel que fa als seus instruments, el seu nombre fa inviable tractar-los en detall. Els instruments diversos existents poden

englobar-se sota el nom general de cooperació.

De forma genèrica, cal tenir present que la cooperació exigeix:

1. La coherència general entre els objectius perseguits i els mitjans, que condiciona els instruments que poden emprar les ONGD.
2. La coherència entre els objectius a mig i llarg termini (sustentabilitat, autosuficiència...), la qual cosa exclou adoptar com a procediments habituals a les mateixes societats certes pràctiques que, en canvi, són imprescindibles en circumstàncies excepcionals, com l'atenció humanitària i d'emergència.
3. La consideració de la cooperació com una relació i un diàleg, basats en la mútua experiència i formes de relació de cadascuna de les parts implicades, diàleg l'objectiu últim del qual és el reforçament del teixit social i democràtic, i respectar les institucions d'organització social pròpies d'aquestes comunitats. Per tant, en tant que diàleg, la cooperació ha de resultar enriquidora i educativa per a totes les persones implicades.
4. La consideració de la cooperació no com instrument aïllat i marginal, sinó com una activitat que cal ubicar en el

context internacional i, per tant, en relació amb les altres polítiques del Nord vers el Sud: econòmica, industrial, comercial, financera, migratòria o d'altres.

Cooperar implica, doncs, perseguir coherència entre els efectes d'aquestes polítiques i l'objectiu del desenvolupament perseguit. Quan no hi ha coherència, les ONGD del Nord han de considerar com a part de la cooperació la denúncia de les interferències que produeixin determinades polítiques d'àmbit estatal o internacional.

5. La negativa a fer de la cooperació un instrument de prestigi dels estats o de les administracions públiques, o quelcom que només beneficiï sectors privilegiats de les societats del Sud.
6. Impulsar polítiques actives de gènere encaminades a superar uns sistema que, arreu del món, situa les dones en una posició d'inferioritat i subordinació en les diverses esferes de la vida.

03 Camps d'activitat

Tot i que els camps d'activitats són molt diversos, hom pot diferenciar entre actuacions al Sud i al Nord.

Al Sud, les ONGD actuen a través de la promoció o la realització d'activitats adreçades a donar protagonisme a les poblacions locals en la seva estratègia per aconseguir una millor qualitat de vida en els àmbits material, social, cultural i personal.

Al Nord, les ONGD han de realitzar activitats orientades a provocar canvis en els seus propis països per tal de transformar les relacions Nord-Sud. Aquestes activitats, molt variades, poden tenir una finalitat específica:

- Informació, formació i sensibilització sobre la realitat del Sud, les causes de les actuals relacions Nord-Sud i les formes de transformar-les.
- Reivindicació, denúncia i treball de pressió davant les diverses autoritats públiques, els centres de decisió, els grups socials i econòmics, etc. o mitjançant campanyes específiques, davant la població en general o determinats sectors d'ella.
- Divulgació de les pròpies activitats i iniciatives de les ONGD, individuals o concertades.

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

- Coordinació amb altres ONGD i xarxes de solidaritat i cooperació per aconseguir els seus objectius.
- Canalització de recursos humans, tècnics i financers vers al Sud, recursos destinats a contribuir a superar el desequilibri existent.
- Foment d'actituds, valors i comportaments individuals i col·lectius compromesos amb els pobles i les cultures del Sud, així com de respecte dels drets humans i suport a processos de pau.
- Foment de l'austeritat, del consum responsable, del comerç just i de les iniciatives i inversions ètiques.

En síntesi, es pot dir que les ONGD treballen en un, o diversos, dels camps següents, de manera individual, coordinada o federada: a) projectes de desenvolupament en el Sud; b) ajut humanitari i d'emergència; c) sensibilització i educació per al desenvolupament; d) investigació, reflexió i formació; e) treball d'incidència política i cultural en l'esfera pública i privada, en l'àmbit nacional i internacional; e) iniciatives i inversions ètiques (comerç just, consum responsable...).

02 CRITERIS GENERALS D'ACTUACIÓ DE LES ONGD

La identitat, els objectius i els instruments de les ONGD són el marc en què cal inseir les seves actuacions.

En general, l'actuació de les ONGD és presidida pels principis següents:

1. La coherència entre la identitat, els objectius i els instruments esmentats.
2. La potenciació de la democràcia, el pluralisme, l'autonomia i la participació.
3. La prioritització de les activitats orientades a transformar les relacions Nord-Sud i a eliminar les causes de la pobresa.
4. El compromís d'evitar el foment de valors culturals vinculats a causes o forces que perpetuïn el desequilibri Nord-Sud.
5. El respecte, l'equitat i el tractament paritari en la relació i la cooperació amb les contraparts, els grups i les organitzacions del Sud.
6. La independència en la relació amb les administracions i institucions públiques³.
7. La independència de les empreses i les entitats privades amb afany de lucre.⁴

³ i ⁴ Per a més informació sobre els punts 6 i 7 consulteu l'annex 1.

01 Relació amb les organitzacions i les contraparts del Sud

Les relacions amb els grups, els moviments, les organitzacions i, en general, les contraparts dels Sud estaran regides pel respecte mutu, el tractament paritari i el diàleg i la comunicació permanent. Per tant, es fugirà del paternalisme, de la imposició de criteris per part de les ONGD del Nord així com de l'acceptació acrítica de tot el que proposin o diguin les contraparts del Sud.

Es fomentaran les relacions de confiança i associació, a llarg termini, que permetin compartir a les organitzacions del Nord i Sud uns objectius i una visió del treball de desenvolupament i els projectes comuns, i també el procés d'anàlisi i reflexió.

L'objectiu últim de la relació depassa els projectes concrets, i cerca la col·laboració estable, l'elaboració d'estratègies conjuntes o la realització de campanyes de sensibilització, formació o denúncia conjuntes. Cal assegurar que les contraparts del Sud participin en la definició dels objectius, dels procediments i de la cooperació.

Pel que fa als projectes concrets de desenvolupament, hauran de respondre a iniciatives de les contraparts, contribuir a l'enfortiment del teixit social de les comunitats del Sud i a generar propostes

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

locals. En cap cas hauran de provocar un deteriorament de l'organització local o un increment de la dependència. Llevat de casos molt justificats, les ONGD del Nord procuraran no ser executores directes dels programes en què treballen.

En la comunicació a la societat i a les administracions dels resultats del projecte, s'explicitarà la participació de contraparts del Sud, amb la presentació dels projectes o programes com una acumulació d'esforços i voluntats al Sud i al Nord.

02 Relació amb les administracions públiques

Una de les funcions de les ONGD és influir en les institucions polítiques i administratives per impulsar canvis i actuacions que propiciïn l'assoliment dels objectius de desenvolupament. A més, les administracions i els poders públics potencialment són agents de cooperació per al desenvolupament, fet que potencia que les ONGD busquin formes i vies de comunicació i relació amb els governs (central, autonòmics, locals) i els òrgans legislatius. En aquestes relacions i comunicacions, les ONGD maldran per:

A) Compatibilitzar el legítim dret a accedir als fons públics per finançar les seves activitats amb la garantia de la seva independència política i econòmica.

B) Compatibilitzar el dret a participar en projectes impulsats per les administracions amb la garantia d'evitar esdevenir un instrument de polítiques contràries als seus objectius de foment del desenvolupament humà i integral.

C) Evitar substituir les administracions o ser substituïdes per elles, amb l'assumpció de papers o competències que, llevat de casos excepcionals al Sud, no pertoquen a les ONGD.

D) Evitar tractes de favor per part de les institucions públiques en raó d'eventuals afinitats ideològiques o polítiques. Especialment important és evitar cessions de personal laboralment i salarialment vinculat a les administracions públiques en qualitat de treballadors/es estables de les ONGD [És a dir, personal treballador estable, les activitats del qual siguin retribuïdes per les administracions públiques].

03 Relació amb la societat del Nord i el seus agents

Les ONGD, en tant que canals de participació ciutadana:

A) Constitueixen una esfera d'influència i canal d'expressió de la societat i els seus membres, no un contrapoder o substitut.

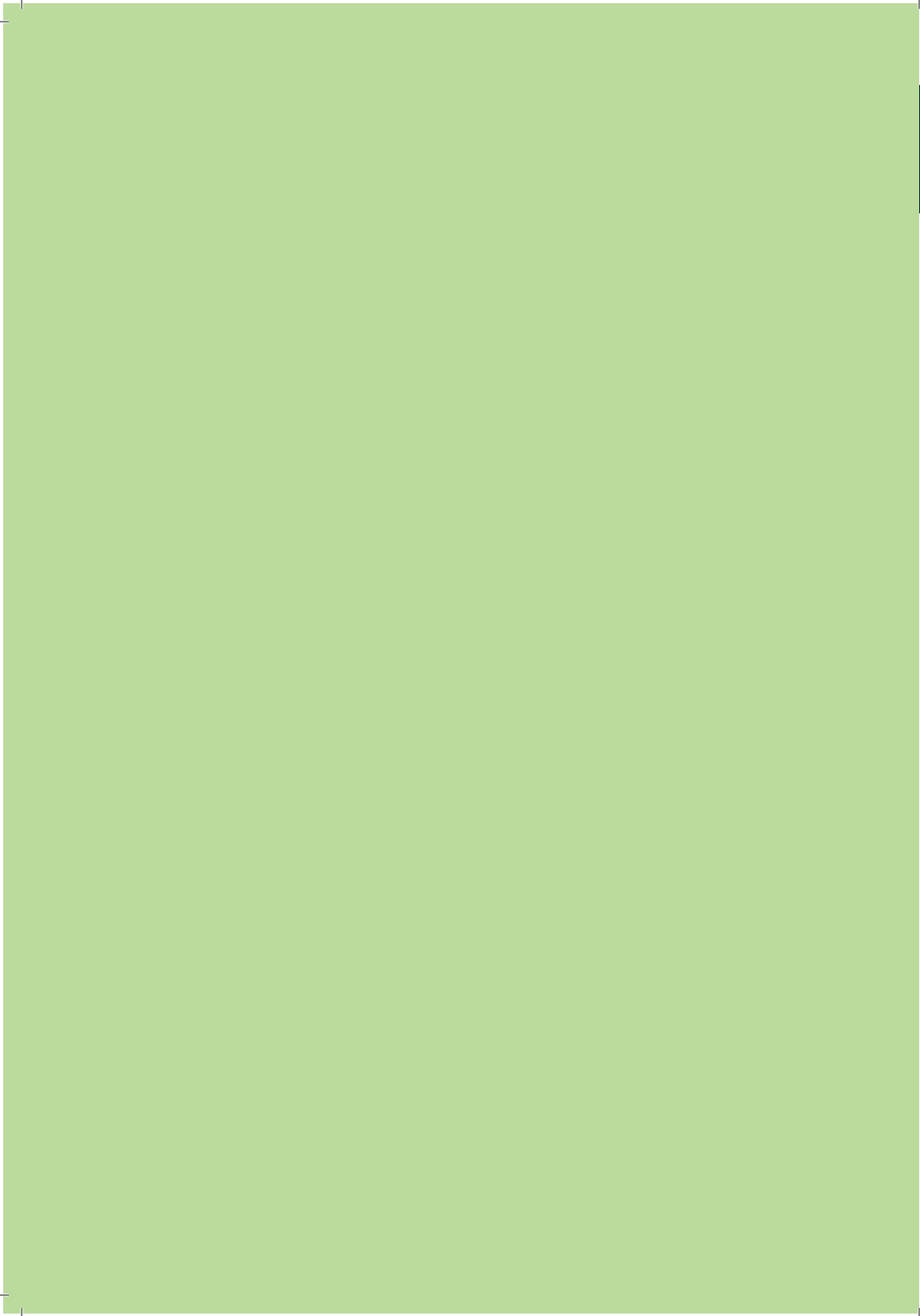
- B) Han d'explicar a la societat que busquen la promoció de la justícia i la solidaritat, i fomentar vies per tal que aquestes s'expressin de manera concreta i eficaç.
- C) Han d'establir vies de vinculació entre la societat i la tasca de les ONGD. Per tant, hauran de:
 - 1. Trobar vies de participació i compromís individual que vagin més enllà de la relació donant-receptor i fomentin la confiança en la seva tasca.
 - 2. Reforçar el protagonisme de la ciutadania, així com el coneixement i la informació directa de la seva tasca.
 - 3. Fer de l'escrutini social una forma d'aprenentatge i millora de la seva tasca.
 - 4. Transmetre als diferents col·lectius socials (agents socials, iniciatives privades, empreses...) un missatge que fomenti la necessitat d'assumir la seva responsabilitat en la construcció d'unes relacions Nord-Sud justes i solidàries.
 - 5. Mobilitzar la ciutadania per denunciar, exercir pressió i buscar alternatives front a les injustícies que afecten els pobles i les societats discriminats i desfavorits del planeta.

04 Relació i coordinació entre les ONGD

Les ONGD, per assolir els seus objectius, han de combinar el treball individual amb les accions concertades i coordinades amb altres ONGD, grups afins i instàncies de coordinació. El principi bàsic que emmarca aquestes relacions és el de buscar la forma més eficaç i enriquidora d'actuar per mitjà de la col·laboració mútua.

Concretament, les ONGD cercaran:

- A) Intercanviar experiències.
- B) Evitar la duplictat de tasques i perseguir la complementarietat.
- C) Fugir de la competitivitat.
- D) Evitar crítiques o denúncies envers altres ONGD sense explicitar a qui s'adreça la crítica, per quines raons i sense haver contrastat les informacions que les fonamenten.
- E) Fomentar el reforçament i la millora de les instàncies de coordinació nacional, espanyola i internacional.

03 CRITERIS GENERALS D'ORGANITZACIO DE LES ONGD

Respectant la diversitat i sobirania de cada ONGD, la seva identitat i els seus objectius s'han de reflectir en una organització que combini els principis generals següents:

1. Transparència.
2. Austeritat.
3. Optimització de recursos.
4. Professionalitat.
5. Harmonització del treball voluntari i de la professionalització.

La transparència ha d'afectar l'organització funcional, administrativa i financera i s'ha de reflectir en la vida interna i en la projecció externa de l'entitat (societat, administracions...). Com a organitzacions al servei de la societat, les ONGD hauran de facilitar informació periòdica sobre les seves línies d'actuació, els programes, els objectius, la quantitat i la forma d'obtenir recursos, la utilització dels fons, així com sobre la composició dels seus òrgans de govern. Especialment important és fer publicitat del percentatge de les despeses de gestió dins de les despeses generals, així com la destinació dels eventuais excedents de tresoreria.¹

L'austeritat i l'optimització de recursos s'ha de reflectir en l'ús dels mitjans i transmetre's a la societat com un prerre-

quisit per al desenvolupament equitatiu de tothom. De manera pràctica, el principi exigeix una proporció equilibrada entre els recursos dedicats als objectius bàsics, la cooperació per al desenvolupament, i els destinats al funcionament regular de l'ONGD.

La professionalitat s'entén com la garantia del treball ben fet i eficient, independentment de la condició de voluntari/voluntària o assalariat/assalariada de les persones que el duguin a terme. No s'ha de confondre amb professionalització, és a dir, la contractació de persones per realitzar determinades tasques.

L'harmonització de treball voluntari (persones que no reben cap sou o compensació material per la seva dedicació) i professionalització s'entén com un mecanisme per preservar i millorar la capacitat d'incidència social i la voluntat transformadora de les ONGD. Això no exclou la possibilitat de valorar econòmicament el treball aportat pels voluntaris/voluntàries, atès que es tracta d'una donació privada a l'entitat. Caldrà, en tot cas, explicitar de manera precisa què entén cada ONGD per socis/sòcies, col·laboradors/col·laboradores, personal contractat i persones voluntàries.

¹ Per a més informació sobre aquest punt consulteu l'annex 2.

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

01 La captació i utilització de recursos econòmics

Especial importància té la plasmació dels principis anteriors en la captació i la utilització de recursos econòmics. Ambdues activitats estaran regulades pels criteris següents:

1. Compromís de vetllar perquè la procedència del fons no impedeixi la lliure actuació i no obstaculitzi l'assoliment dels propis objectius.
2. Respecte de la voluntat dels donants pel que fa a la destinació final dels fons que aporten.
3. Obligació de realitzar avaluacions i auditories externes de l'organització.⁶
4. Obligació de presentar com a annex de la memòria anual les dades econòmiques de cada exercici, i fer-les conèixer als socis/a les sòcies, als/ a les donants i a les contraparts. S'especificaran les quantitats destinades a despeses d'administració, projectes, sensibilització i altres.⁷
5. Coherència amb els objectius i la identitat de les ONGD, així com respecte al marc legal vigent i als principis establerts pel aquest Codi, particularment tot el que té relació amb les "Pautes comunicatives, publicitat i ús d'imatges".

^{6 i 7} Per a més informació sobre els punts 3 i 4 consulteu l'annex 2.

04 PAUTES COMUNICATIVES, PUBLICITAT I ÚS D'IMATGES

Com a criteris generals, seguint el Codi d'imatges i missatges aprovat pel Comitè d'Enllaç ONGD-UE l'any 1989, les ONGD es comprometen a regular les seves pràctiques comunicatives d'acord amb les pautes següents:

1. Considerar fonament bàsic i element articulador de les pautes comunicatives la realitat objectiva del paísos i pobles del Sud amb què cooperem i no la pròpia ONGD.
2. Emprar com a referent constant per elaborar els fluxos comunicatius el Codi elaborat per les instàncies de coordinació de les ONGD europees.
3. Consultar les contraparts del Sud pel que fa als missatges a transmetre de la seva realitat, i assegurar-se que respectin la dignitat i la identitat cultural de les persones i les comunitats, així com la presència de totes les causes externes i internes de les realitats a què al·ludeixen.
4. Considerar que un objectiu bàsic de la comunicació de les ONGD ha de ser no només sensibilitzar i educar, sinó promoure la participació activa de les persones, considerades no simplement receptores d'informació, sinó agents actius de comunicació.
5. Distingir sempre, clarament i de forma explícita, en benefici de la transparència, entre missatges publicitaris orientats a la captació de fons, i recursos i missatges orientats a l'educació, la formació i la sensibilització sobre aspectes de les relacions Nord-Sud o de la situació als paísos del Sud.
6. Tenir present que els anuncis de tota mena que procedeixen de les ONGD no només comuniquen sinó que eduquen. Els anuncis en els mitjans de comunicació són, de fet, l'element educador que arriba a un nombre més alt de persones.
7. Emprar regles pràctiques com les següents:
 - Evitar els missatges i els discursos simplificadors, les grans generalitzacions que amaguen la diversitat de situacions i les presentacions maniquees.
 - Primar els testimonis directes de les persones o els grups interessats sobre les interpretacions de llurs opinions o declaracions.

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

- Evitar el miserabilisme i el patetisme, les crides emocionals excessives que busquen reaccions immediates però tenen el risc d'obstaculitzar la presa de consciència informada i racional.
- Fugir de les imatges catastrofistes o idíl·liques, així com de les que subratllen la superioritat del Nord o reforcen algun tipus de discriminació.
- Primar les informacions positives que presenten el potencial humà existent al Sud, i fugen de la presentació sistemàtica d'una imatge negativa.

05 DIFUSIÓ, APLICACIÓ I COMPLIMENT DEL CODI

01 Aplicació

Un cop l'Assemblea hagi aprovat el Codi i s'hagin esmenat els Estatuts, les ONGD membres de la Federació disposaran de dos mesos des que l'Assemblea l'hagi aprovat per ratificar que subscriuen el Codi aprovat.

El text aprovat entrarà en vigor un cop passats aquests dos mesos.

Excepcionalment, en ratificar el Codi es podran acollir, prèvia comunicació a la Junta, a un període de carència de sis mesos per facilitar eventuais adaptacions internes de les organitzacions.

02 Difusió

La difusió del Codi és el principal instrument per:

- A) Assegurar que la màxima quantitat de persones coneguin el concepte, els objectius i les pràctiques de les ONGD.
- B) Garantir i impulsar els principis de coherència, transparència, participació, democràcia i austeritat en l'actuació quotidiana de les ONGD.
- C) Donar a conèixer a la societat els criteris d'actuació consensuats per les ONGD.

Per tant, el Codi ètic i de conducta haurà de ser conegut per:

- Les entitats que aspiren a integrar-se a la Federació.
- Les administracions públiques, les institucions i les forces polítiques i socials que col·laboren amb les ONGD.
- Altres mecanismes de coordinació entre ONGD (nacionals, estatals i internacionals).
- Les contraparts i les organitzacions del Sud.
- Els mitjans de comunicació.
- Els agents socials, les empreses i les entitats privades que col·laboren amb les ONGD.
- L'opinió pública i la societat en general.

Correspon a la Junta de la Federació i a la **Comissió de Seguiment** impulsar la més àmplia difusió del Codi entre les administracions, la societat, els agents socials, els mitjans de comunicació i les entitats del Sud. Les ONGD federades es comprometen a difondre'l entre els seus/les seves socis/sòcies i col·laboradors/col·laboradores, així com entre les seves contraparts i les diverses entitats col·laboradores.

CODI ÈTIC I DE CONDUCTA PER A LES ONGD FEDERADES

FEDERACIÓ CATALANA D'ONG PER AL DESENVOLUPAMENT

03 Compliment

Amb la finalitat d'impulsar la difusió del Codi i garantir-ne el seu compliment, hi ha una **Comissió de Seguiment del Codi Ètic**.

Aquesta Comissió de Seguiment del Codi ètic i de conducta està integrada per un mínim de 5 persones i un màxim de 9. La Vicepresidència de la Federació serà membre nat de la Comissió, llevat que la Junta hi designi una altra persona membre. L'elecció de les altres persones membres es farà per votació de l'Assemblea. Aquests membres hauran de conèixer els Estatuts i acceptar actuar en la Comissió d'acord amb ells.

A més de la Vicepresidència, una persona serà membre d'una entitat federada, i les altres seran persones de reconegut prestigi en altres camps de l'àmbit social. Aquests membres no podran formar part dels òrgans directius d'una ONGD. Es vetllarà per l'equilibri de la representació de gènere. Es donarà prioritat a la presència d'una persona experta en ètica i una altra en mitjans de comunicació. Es procurarà donar-hi presència al jovent.

Les candidatures s'hauran de presentar amb l'aval d'un mínim de 4 entitats federades i, per resultar elegides, hauran de comptar almenys amb dues terceres parts

dels vots de les persones assistents a l'Assemblea.

La Comissió de Seguiment del Codi ètic i de conducta per a les ONGD té les següents funcions:

- A. Promoure el Codi ètic i de conducta i vetllar perquè les ONGD federades el compleixin.
- B. Interpretar els eventuais dubtes que puguin sorgir en l'aplicació del Codi.
- C. Analitzar les eventuais queixes o denúncies sobre l'incompliment del Codi, emetre dictamen al respecte i tramitar-lo a la Junta Directiva.

La Comissió podrà actuar per iniciativa pròpia, a petició de la Junta Directiva o de qualsevol entitat membre que presenti una denúncia concreta al respecte. La Comissió podrà fer també propostes per iniciativa pròpia i actuar a petició de la Junta i/o de l'Assemblea o de qualsevol entitat membre que presenti una denúncia concreta.

La Comissió informará periòdicament a l'Assemblea de les seves activitats.

La Comissió podrà proposar sancions o actuacions específiques (incloent-hi l'expulsió de la Federació), que s'hauran de transmetre a la Junta per tal que decideixi

sobre aquest fet. Si s'escau, i segons el que preveuen els Estatuts de la Federació, la Junta sotmetrà a l'Assemblea la seva proposta de decisió.

Per a més informació, vegeu les consideracions inicials del Codi i consulteu els Estatuts de la FCONGD.

ANNEX 1

A l'Assemblea General de 30 de març de 2004, s'aprova la següent interpretació de l'article 6 dels Estatuts.

S'entendrà que les organitzacions compleixen el **requisit d'independència** si:

- A) Gaudeixen d'absoluta independència respecte de les administracions públiques (locals, nacionals, internacionals...), partits polítics i empreses o grups empresarials privats. En aquest sentit, s'entendrà que no són independents, entre altres casos, aquelles organitzacions que hagin estat creades o depenguin orgànicament o funcionalment d'administracions, partits o empreses o que tinguin en el seus òrgans de direcció persones nomenades per administracions, partits o empreses.
- B) Gaudeixen d'autonomia de gestió respecte d'altres entitats (confessions religioses, sindicats, empreses d'economia social, etc.). Això exigeix, almenys, gaudir de personalitat jurídica pròpia, òrgans decisoris separats i gestió pròpia, encara que hi hagi alguna relació o vinculació amb aquestes altres entitats. En tot cas, cal que aquesta relació o vinculació sigui pública.

ANNEX 2

A l'Assemblea General de 30 de març de 2004 s'aprova la següent interpretació de l'article 9.6 dels Estatuts de la FCONGD:

Presentar la memòria o l'informe d'activitats significa lliurar tota aquella informació de la gestió efectuada, que l'entitat hagi considerat necessari elaborar per als seus propis membres i/o per a tercers. Totes les entitats hi hauran de presentar aquest document.

Presentar el balanç econòmic. Per balanç econòmic cal entendre la totalitat dels comptes amb què les entitats anualment reten comptes a les seves assemblees, en el cas de les associacions, o a les seves patronals, quan es tracta de fundacions.

Les entitats amb un pressupost superior als 90 mil euros, hauran d'auditar el seu balanç econòmic, és a dir, sotmetre'l a auditoria externa. La rendició de comptes per a aquestes entitats es farà mitjançant uns comptes anuals complets, és a dir, balanç, compte de resultats, memòria amb un quadre de finançament i liquidació de pressupost inclosos, tot adaptat a allò previst al Pla general de comptes.

Les entitats amb un pressupost inferior als 90 mil euros caldrà que presentin els seus comptes (liquidació del pressupost i un balanç abreujat) a la Federació només amb una acreditació que han estat visats (revisats) per un censor o censora de comptes. El contingut o procediment d'aquesta revisió serà establert per la FCONGD i els censors o censoras de comptes, i comunicat oportunament a totes les entitats afectades.

Els comptes i els informes dels censors o censoras –auditats o revisats- seran lliurats a la Federació, com a màxim, el 30 de juliol de cada any.

ALTRES CODIS ÈTICS DE REFERÈNCIA

Codi ètic i de conducta de les ONGD europees (2007)

www.deeep.org/english/code/index.php

Codi ètic i de conducta de la Coordinadora Estatal d'ONGD-CONGDE (de 1998, modificat el 2005)

www.congde.org/codigo.htm

Codi ètic i de conducta de la Coordinadora d'ONGD d'Euskadi (de 1998)

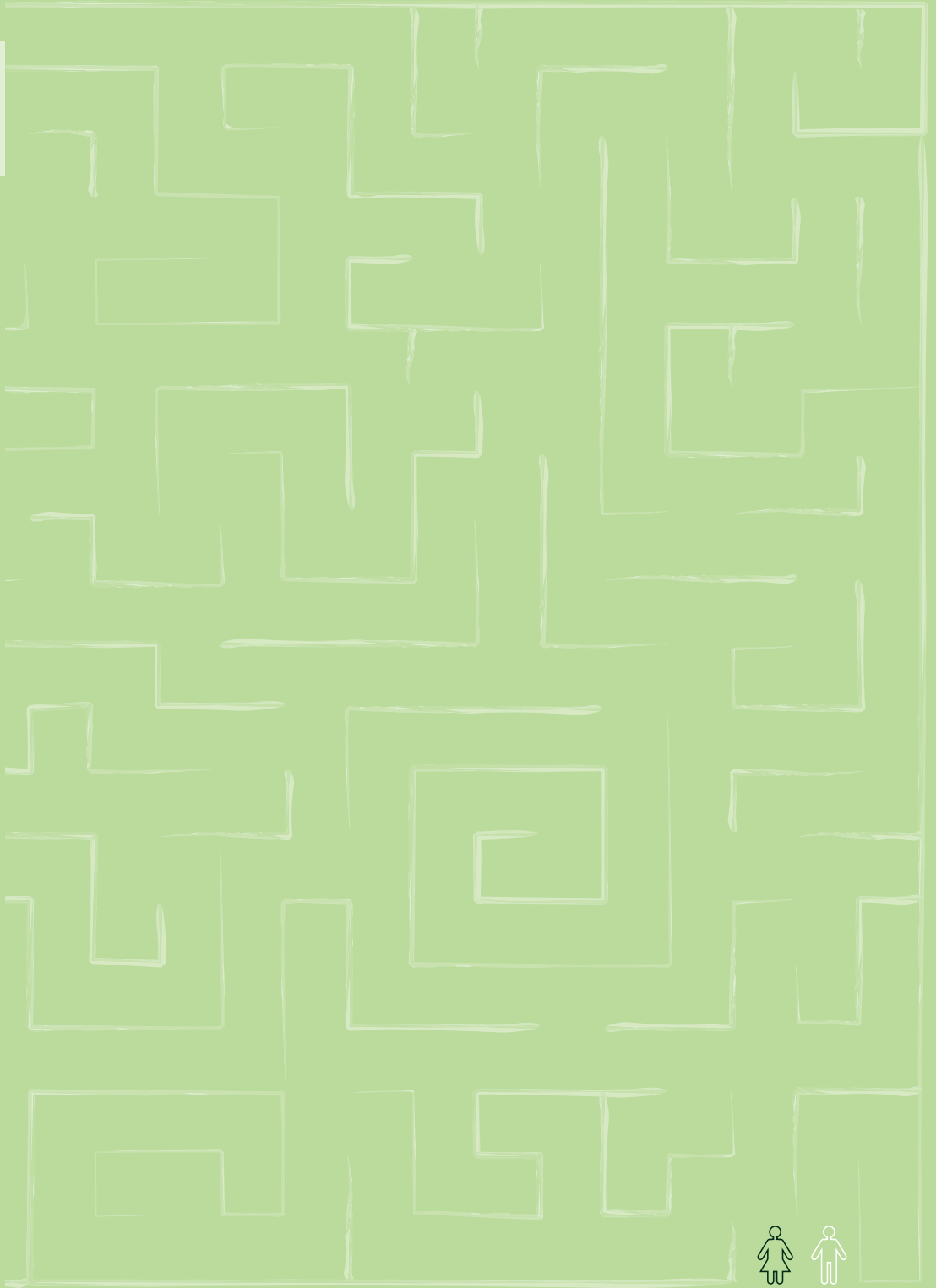
www.ongdeuskadi.org/files/codigodeconductacast.pdf

Codi d'imatges de la Coordinadora d'ONGD d'Euskadi (de 2005)

www.ongdeuskadi.org/files/codigoimagenes.pdf

Codi ètic i de conducta de la Coordinadora navarra d'ONGD (de 2000)

www.congdnavarra.org

**FEDERACIÓ CATALANA D'ONG
PER AL DESENVOLUPAMENT**

Carrer Tàpies, 1-3
08001 Barcelona

Telèfon: 93 442 28 35

Fax: 93 442 05 05

A/e: fcongdpangea.org

web: www.pangea.org/fcongdpangea.org

**FEDERACIÓ CATALANA D'ONG
PER AL DESENVOLUPAMENT**